

KEGANASAN RUMAHTANGGA DI MALAYSIA: SATU ANALISIS LITERATUR*

Domestic Violence in Malaysia: Analysis of Literature Review

Nadiah Mohamed Daud

*Department of Shariah and Law,
Academy of Islamic Studies,
University of Malaya,
50603 Kuala Lumpur.
nadiahdaud96@yahoo.com*

Mohd Norhusairi Mat Hussin (Corresponding Author)

*Senior Lecturer, Department of Shariah and Law,
Academy of Islamic Studies,
University of Malaya,
50603 Kuala Lumpur.
husairi@um.edu.my*

Mohd Hafiz Jamaludin

*Senior Lecturer, Department of Shariah and Law,
Academy of Islamic Studies,
University of Malaya,
50603 Kuala Lumpur.
hafiz_usul@um.edu.my*

ABSTRACT

The whole world is currently facing on the increases of domestic violence cases. To define about the domestic violence, usually intimate partners will be targeted as the perpetrators and victims. Thus, this paper will be discussing about the whole concept of domestic violence and various acts of civil law in handling such

* Penulis merakamkan penghargaan kepada pihak Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) di atas bantuan penyelidikan menerusi Skim Geran Penyelidikan Fundamental (FRGS), kod projek geran : FRGS/1/2020/SSI0/UM/02/2.

cases. The diversity of written laws imposes different punishment; therefore, it will determine whether the perpetrators will be facing either severe or light punishment. The article is written based on qualitative method. It can be concluded that domestic violence is applied on members in a family, intimate partner, children, and elderly. In addition, this article will focus on 3 acts of civil law which are Penal Code, Domestic Violence Act 1994 and Children Act 2001.

Keywords: *domestic violence, intimate partners, children, elderly, Civil Law Act*

PENDAHULUAN

Meskipun, sebuah keluarga yang mencapai *sakinah mawaddah wa rahmah* merupakan impian setiap individu. Realitinya, tidak semua keluarga berjaya mencapai kebahagiaan tersebut. Mutakhir ini, negara Malaysia seringkali dikejutkan dengan pelbagai berita yang membimbangkan berkaitan dengan keganasan yang berlaku dalam rumahtangga; keganasan terhadap pasangan suami isteri, kanak-kanak malahan terhadap warga tua.

Menurut Liza Mokhtar (2020), seorang pensyarah mati akibat dijerut oleh suaminya dengan tudung oleh sebab meminta cerai daripadanya.¹ Adapun, kes keganasan rumahtangga ini sememangnya telah lama wujud. Pada tahun 1995, seorang isteri telah mengemukakan satu petisyen untuk menghalang suaminya daripada mencabuli dirinya setelah keluar daripada penjara. Pemenjaraan suaminya selama 41 tahun adalah disebabkan perbuatannya yang menyerang sentuh (*battery*) isteri dengan menggunakan sebilah pisau sehingga menyebabkan kecederaan.² Hakim dalam kes ini menyatakan bahawa kes ini merupakan salah satu contoh bahawa isteri yang dipukul akan melalui kesan yang mendalam. Adapun pada tahun 2019, menerusi kes Loo Pang Kee lwn Anna Jacqueline;³ Suami telah mengemukakan petisyen perceraian dan mendakwa bahawa perkahwinannya telah berakhir oleh sebab isterinya sudah tidak tinggal bersama selama 2 tahun. Isteri dalam jawapannya menyatakan bahawa wujudnya keganasan rumahtangga. Maka, responden (isteri) menuntut

* Penulis merakamkan penghargaan kepada pihak Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia di atas bantuan penyelidikan bagi geran FRGS FP015-2020.

¹ <https://www.sinarharian.com.my/article/95205/ANALISIS-SEMASA/Isteri-bukan-untuk-dipukul> Akses pada 14 Februari 2021

² [1995] 3 MLJ 130

³ Loo Pang Kee lwn Anna Jacqueline [2019] MLJU 72

ganti rugi oleh sebab perbuatan suaminya yang melemparkan kata-kata kesat, melakukan penderaan mental dan emosi oleh sebab cemburu dengan bekas teman lelakinya serta memberi ancaman untuk melakukan penderaan fizikal. Perkara-perkara ini dipercayai telah mendorong kepada berlakunya keguguran isteri sebanyak 2 kali. Oleh itu, hakim menyatakan bahawa tiada permohonan dibuat oleh isteri terhadap suaminya berkaitan keganasan rumahtangga meskipun ia layak mendapat pampasan. Senario keganasan dalam rumahtangga ini merupakan suatu yang tidak sepatutnya berlaku dalam institusi kekeluargaan.

Selain itu, menurut Ketua Penolong Pengarah Bahagian Siasatan, Seksual, Wanita Dan Kanak-Kanak (D11) Jabatan Siasatan Jenayah Bukit Aman dalam akhbar utusan menyatakan bahawasanya penderaan terhadap warga tua telah meningkat sebanyak 20% dalam tempoh Perintah Kawalan Pergerakan antara bulan Mac hingga Mei oleh sebab pelbagai tekanan yang dihadapi oleh pelaku berumur 30an yang menganggur.⁴ Berasaskan Dasar Warga Tua Kebangsaan telah mentakrifkan warga tua sebagai individu berumur 60 tahun ke atas.⁵ Tambahan lagi, menurut akhbar metro mencatatkan statistik sebanyak 3875 kes penderaan kanak-kanak setakat September 2020.⁶ Adapun, menurut akhbar utusan, seorang bapa tiri dan ibu kandung kepada kanak-kanak berumur 7 tahun berhadapan dengan dakwaan mendera sehingga menyebabkan kematian.⁷

Oleh itu, bukan sahaja suami isteri bahkan segenap ahli keluarga tidak kira anak-anak atau ibu bapa berpotensi menjadi mangsa keganasan rumahtangga di Malaysia dan perkara ini memerlukan kepada penyelesaian seperti yang diimplementasikan dalam perundangan negara.

KONSEP KEGANASAN RUMAHTANGGA

Keganasan rumahtangga dapat didefinisikan sebagai satu percubaan oleh seseorang untuk menguasai pasangannya dalam fasa perkahwinan atau dalam hubungan intim.⁸ Selain itu, keganasan rumahtangga merupakan suatu insiden

⁴ <https://www.utusan.com.my/nasional/2020/07/kes-dera-ibu-bapa-naik-20-musim-pkp/> Akses pada 14 Februari 2021.

⁵ <http://www.jkm.gov.my/jkm/index.php?r=portal/left&id=WjFUDFBURTV0Zis0NONxYm05Qk9XQT09> Akses pada 14 Februari 2021

⁶ <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2020/12/652985/3875-kes-penderaan-kanak-kanak-sehingga-september> Akses pada 16 Februari 2021

⁷ <https://www.utusan.com.my/nasional/2021/02/suspek-bunuh-adik-berdepan-hukuman-mati-mandatori/> Akses pada 13 Februari 2021.

⁸ <https://www.helpguide.org/articles/abuse/domestic-violence-and-abuse.htm> Akses pada 14 Februari 2021.

atau corak yang mengawal, memaksa, mengancam, menghina termasuklah keganasan seksual yang berlaku ke atas pasangan atau ahli keluarga bahkan penjaga.⁹ Adapun, takrifan khusus terhadap konotasi keganasan rumahtangga telah dibuat menerusi Seksyen 2 Akta Keganasan Rumahtangga 1994;

(a) secara bersengaja atau dengan disedarinya meletakkan, atau cuba meletakkan, mangsa itu dalam keadaan ketakutan kecederaan fizikal;

(b) menyebabkan kecederaan fizikal kepada mangsa itu dengan sesuatu perbuatan yang diketahui atau yang sepatutnya diketahui akan mengakibatkan kecederaan fizikal;

(c) memaksa mangsa itu dengan paksaan atau ancaman untuk melakukan apa-apa kelakuan atau perbuatan, berbentuk seksual ataupun selainnya, yang mangsa itu berhak tidak melakukan;

(d) mengurung atau menahan mangsa tanpa kerelaan mangsa itu;

(e) melakukan khianat atau kemusnahan atau kerosakan kepada harta dengan niat untuk menyebabkan atau dengan disadari bahawa ia berkemungkinan menyebabkan kesedihan atau kegusaran kepada mangsa itu:

(ea)¹⁰ dengan curang menggelapkan harta mangsa yang menyebabkan mangsa itu mengalami kesedihan kerana kerugian kewangan

(eb) mengugut mangsa dengan niat untuk menyebabkan mangsa itu takut akan keselamatan dirinya atau keselamatan hartanya, takut akan keselamatan pihak ketiga, atau mengalami kesedihan

(ec) berhubung dengan mangsa, atau berhubung dengan pihak ketiga tentang mangsa, dengan niat untuk mengaibkan kehormatan mangsa itu melalui apa-apa cara, elektronik atau selainnya;

(f) menyebabkan penderaan psikologi yang termasuklah kecederaan emosi kepada mangsa;

⁹ <https://www.womensaid.org.uk/information-support/what-is-domestic-abuse/> Akses pada 14 Februari 2021.

¹⁰ Akta Keganasan Rumahtangga 1994 Pindaan 2017.

(g) menyebabkan mangsa mengalami delusi dengan menggunakan apa-apa bahan yang memabukkan atau apa-apa bahan lain tanpa kerelaan mangsa atau jika kerelaan diberikan, kerelaan itu diperoleh dengan cara yang menyalahi undang-undang; atau

(h) dalam hal jika mangsa adalah seorang kanak-kanak, menyebabkan mangsa mengalami delusi dengan menggunakan apa-apa bahan yang memabukkan atau apa-apa bahan lain.

Perbuatan di atas dilakukan ke atas isteri atau suami atau bekas isteri atau bekas suami atau kanak-kanak atau orang dewasa yang tidak berkeupayaan atau anggota lain dalam keluarga. Jelas menunjukkan bahawa setiap ahli keluarga yang didera boleh mendapat perlindungan di bawah Akta ini sekaligus menyatakan bahawasanya perkara berkenaan keganasan rumahtangga boleh berlaku kepada setiap anggota keluarga bukan sahaja suami atau isteri. Tambahan pula, menurut Jal Zabdi Mohd Yusoff (2009: 5), kebanyakan warga tua tinggal bersama ahli keluarga berbanding institusi yang disediakan oleh pihak kerajaan. Oleh itu, kemungkinan besar pelaku terdiri daripada ahli keluarga terdekat bagi mangsa warga tua. Begitu juga dengan kanak-kanak, ibu bapa merupakan individu terdekat yang berpotensi mendera anak dalam sesebuah keluarga.

Perkara ini dapat disimpulkan bahawa perilaku keganasan rumahtangga merupakan setiap perbuatan zalim yang menyalahi hak asasi manusia seperti mengugut, memukul dan sebagainya yang dilakukan ke atas ahli keluarga iaitu suami isteri, anak-anak atau ibu bapa. Perilaku keganasan ini tentunya memberikan kesan kepada mangsa serta menjadikan pelaku keganasan tersebut terlibat dengan perbuatan jenayah dan bercanggah dengan undang-undang yang berkuatkuasa di Malaysia.

FAKTOR-FAKTOR KEGANASAN RUMAHTANGGA

Faktor Penderaan Pasangan Suami Isteri

Menurut World Health Organization (1998) menyatakan bahawa faktor kepada keganasan rumahtangga adalah pengaruh alkohol, perbezaan jantina, struktur sosial antara lelaki dengan perempuan dari sudut perbezaan kekuatan dan saiz tubuh badan. Dalam penulisan ini menyatakan bahawa wanita seringkali terpalit sebagai mangsa keganasan oleh sebab sejarahnya yang didera sewaktu kecil atau sememangnya keluarganya menonjolkan sistem patriarki bahawa lelaki mendominasi kaum perempuan. Kebiasaannya yang menjadi mangsa

kepada keganasan rumahtangga adalah disebabkan tahap kekuatan seseorang yang lemah dan saiz yang kecil menjadikan seseorang tidak berdaya melawan. Perkara ini dipersetujui dalam penulisan Abd Malek Shah, Jeniwaty dan Suzzana Othman (2017: 65) yang menyatakan bahawa kejadian keganasan isteri ke atas suami adalah disebabkan oleh ketegapan tubuh isteri. Perkara ini dapat diilustrasikan menerusi kejadian di Sarawak seorang wanita yang memukul suaminya kerana mempunyai hubungan sulit dengan kekasih (World Health Organization, 1998: 13). Pengaruh alkohol pula akan menghilangkan pertimbangan seseorang menjadikan perilakunya tidak stabil dan cenderung untuk beraksi di luar karakter sebenar seperti mengancam dan memukul seseorang tanpa sedar.

Selain itu, menurut Ain Sakinah Mohd Nur Furqan (2020: 27), perkahwinan menjadikan suami menganggap isteri sebagai hak mutlak. Maka suami berhak untuk memperlakukan isteri dengan pelbagai cara sekalipun. Tanggapan serong seperti ini mampu merosakkan hubungan antara suami isteri sekaligus menyumbang kepada kenaikan statistik kes keganasan rumahtangga. Menurut Sutrisna Rizki Abdullah (2019: 38-40), keganasan rumahtangga berpunca disebabkan kekurangan penghayatan dalam bab keagamaan menjadikan seseorang bertindak di luar tuntutan agamanya. Selain itu, gaya hidup yang bebas, ketidakmampuan seseorang dalam mengawal nafsu syahwat atau niat pelaku untuk membalas dendam terhadap ucapan mangsa yang menyakitkan hati pelaku serta pengaruh modenisasi terhadap etika berpakaian akan merangsang pelaku bertindak melakukan seks ganas (*anger rape*) terhadap pasangannya.

Faktor Penderaan Kanak-Kanak

Menurut Alavi K. et al. (2012: 26-28), ketidakupayaan kanak-kanak untuk menolak permintaan bapa yang menggunakan kuasa dan haknya sebagai bapa sehingga dipaksa memuaskan nafsu telah mendorong berlakunya penderaan seksual terhadap mereka. Selain itu, kepercayaan ibu bapa terhadap cara didikan bersifat hukuman fizikal atau *verbal* dipercayai akan membentuk kanak-kanak dengan sempurna kelak mendorong kepada kelakuan hukuman yang melampau oleh ibu bapa.

Menurut Erniwati dan Wahida (2020), kekerasan lisan yang dilakukan ibu bapa terhadap kanak-kanak sehingga memberi impak ke atas psikologi kanak-kanak adalah disebabkan faktor dalaman dan faktor luaran. Bagi faktor dalaman dapat digambarkan dengan kekurangan ilmu dalam membesarkan anak-anak dan pengalaman mereka yang dibesarkan

dengan sebegitu rupa maka ibu bapa turut bertindak dengan kelakuan yang sama ke atas anak-anak mereka. Selain itu, faktor ekonomi yang mendesak akan membuatkan ibu bapa melepaskan kemarahan ke atas anak-anak dan faktor pengaruh media massa sangat mempengaruhi golongan ibu bapa sehingga menyebabkan mereka melahirkan kata-kata berupa sindiran atau perli ke atas anak-anak mahupun bersikap dingin (drama di kaca televisyen).

Hakikatnya, menurut Norsaleha et al. (2019), terdapat 19 faktor penderaan kanak-kanak di Malaysia iaitu mempunyai konflik bersama keluarga, pendera merupakan kaki botol atau penagih, kanak-kanak yang hiperaktif, dipelihara oleh orang lain sewaktu kecil, pendera juga merupakan mangsa dera, pendera yang menderita dengan masalah mental, pendera merupakan kaki judi, kanak-kanak merupakan anak tiri/anak angkat kepada orang lain, terdapat kepercayaan adat/karut, kecuaiian ibu bapa/penjaga, bergelumang dengan masalah kewangan, anak tidak sah taraf, terlibat dengan jenayah, gila seks, kanak-kanak yang cacat, ibu yang mengikut teman lelaki dan sebagainya seperti personaliti kanak-kanak yang panas baran/nakal menyebabkan satu provokasi kepada pelaku untuk mendera kanak-kanak tersebut.

Faktor Penderaan Warga Tua

Menurut peribahasa kacang melupakan kulit, kini ramai anak yang menganiaya ibu bapa sehingga tahap mencederakan walhal ibu bapa telah membesarkan mereka seperti menatang minyak yang penuh. Menurut Noraini Che Sarif et al. (2015), faktor penderaan warga tua berasaskan konteks pengabaian adalah berpunca daripada anak-anak yang mementingkan kerjaya, mempunyai jurang komunikasi antara dua pihak (tidak memberi perhatian sewajarnya terhadap ibu bapa dan anak-anak), anak-anak yang tidak tahan dengan kerenah warga emas, masalah kewangan yang dihadapi serta taraf kesihatan warga tua bahkan ada juga warga emas sendiri tidak mempercayai kebolehan anaknya untuk menjaga kebajikan.

Satu penambahan telah dibuat melalui portal Kementerian Kesihatan Malaysia iaitu mementingkan diri sendiri. Anak-anak bertindak menggunakan ibu bapa untuk menjadi pembantu rumah memandangkan kos sara hidup tatkala ini semakin meningkat.¹¹

Perkara ini dapat disimpulkan bahawasanya pelaku mempunyai tekanan hidup yang tersendiri mendorong dirinya memperlakukan orang sekeliling

¹¹ <http://www.myhealth.gov.my/warga-emas-terabai/> Akses pada 16 Februari 2021.

dalam keluarga dengan zalim. Selain itu, akibat ketiadaan pegangan agama dalam diri, pelaku akan terjebak dengan ketagihan dadah, alkohol bahkan ketagihan terhadap perbuatan seks menyebabkan berlakunya keganasan rumahtangga baik ke atas isteri, suami, anak-anak atau warga tua. Adapun, masalah mementingkan diri sendiri menjadikan pelaku mengambil kesempatan terhadap kebaikan seseorang terutamanya ibu bapa sehingga menzalimi mereka.

JENIS-JENIS PENDERAAN RUMAH TANGGA DI MALAYSIA

Penulisan berhubung keganasan rumah tangga telah banyak dilaksanakan oleh para sarjana sama ada sarjana tempatan mahupun sarjana antarabangsa. Bahkan telah terdapat kajian-kajian yang telah dilaksanakan daripada pelbagai aspek meliputi jenis penderaan, undang-undang berkaitan, hukuman dan sebagainya. Penulisan yang ada boleh dibahagikan kepada beberapa kategori iaitu:

Penderaan ke Atas Pasangan Suami Atau Isteri

Menurut Norasikin (2002: 59-60), tiga jenis keganasan rumahtangga yang paling dominan adalah penderaan fizikal, psikologi dan seksual. Adapun, dalam kajian ini menyatakan bahawa penderaan fizikal menduduki carta tertinggi dengan gambaran perbuatan menampar, dibaling objek, dicekik, dibakar dengan puntung rokok serta dihentak kepala mangsa ke dinding. Menurut Hanani Arief dan Rohani Rahim (2015: 119-122), jenis keganasan rumahtangga terdiri daripada kekerasan terhadap fizikal (seperti mencubit, menggoncang, memukul bahkan menggigit), kekerasan seksual (seperti memaksa melakukan hubungan intim dengan memukul), kekerasan psikologi (mewujudkan ketakutan dan mengasingkan mangsa daripada kenalan rapat), kekerasan emosi (kritikan yang menjatuhkan air muka mangsa atau mengaibkan sehingga merosakkan hubungan mangsa dengan anak-anak), kekerasan ekonomi (seperti memanipulasi kewangan mangsa untuk kepentingan pelaku).

Terdapat dua penambahan jenis keganasan rumahtangga yang dibuat menerusi laman web *Women's Aid Federation of England* iaitu penderaan atas talian dan intipan (*stalking*).¹² Menurut Menteri di Jabatan Perdana Menteri iaitu Liew Vui Keong (2019), di Malaysia, intipan akan menyebabkan emosi dan rutin kehidupan mangsa terganggu, maka suatu undang-undang perlu

¹² <https://www.womensaid.org.uk/information-support/what-is-domestic-abuse/>
Akses pada 14 Februari 2021

diwujudkan untuk membasmi gejala ini.¹³ Menurut Pengurus Advokasi Pertubuhan Pertolongan Wanita, Yuren (2020) dalam akhbar Berita Harian, aktiviti mengintip atau menghendap merupakan pemula kepada segala bentuk jenayah seperti merogol bahkan membunuh.¹⁴

IMPLIKASI KEGANASAN RUMAHTANGGA

Secara umumnya, keganasan rumah tangga akan memberikan pelbagai implikasi khususnya kepada mangsa. Antara implikasi penderaan yang ketara adalah kecederaan fizikal mangsa, kesan kepada emosi dan mental seseorang serta implikasi kepada kehidupan secara keseluruhannya. Implikasi ini meliputi semua mangsa sama ada isteri, suami, warga emas mahupun kanak-kanak. Ini akan menyebabkan kehidupan masyarakat tidak aman, serta kehidupan sosial mangsa akan terganggu dalam tempoh yang panjang. Implikasi ini boleh dilihat kepada mangsa sebagaimana berikut:

Implikasi ke Atas Suami Atau Isteri

Othman dan Adenan (2008) menyatakan bahawa keganasan rumahtangga merupakan penyumbang terbesar dalam masalah sosial seseorang dan juga kesihatan.¹⁵ Dalam penulisannya lagi menerangkan bahawa keganasan rumahtangga akan menyebabkan mangsa ingin membunuh diri. Ramai mangsa dalam kalangan wanita mengalami kecederaan fizikal seperti luka dan lebam di badan. Ada juga mangsa yang menderita dengan penyakit psikosometik (iaitu penyakit yang melibatkan fizikal dan mental). Tambahan pula, keganasan rumahtangga akan memberi implikasi jangka panjang terhadap kesihatan mental mangsa oleh sebab kecederaan pada fizikal seseorang boleh pulih hari demi hari namun tidak pada gangguan terhadap mental (Shuba Kumar et. al., 2005: 62). Perilaku zalim yang dilakukan ke atas wanita mengandung juga akan memberi impak kepada diri dan anak dalam kandungan. Ia akan mendedahkan kandungan kepada risiko iaitu keguguran, pendarahan, pecahnya selaput pra matang, kelahiran pra matang bahkan akan berlaku gangguan terhadap *placenta* (Evangelia Antoniou, 2020: 2).

¹³ <https://www.bharian.com.my/wanita/lain-lain/2020/02/654526/menghendap-undang-jenayah> Akses pada 14 Februari

¹⁴ <https://www.bharian.com.my/wanita/lain-lain/2020/02/654526/menghendap-undang-jenayah> Akses pada 14 Februari 2021

¹⁵ Othman & Adenan (2008), *Domestic Violence Management In Malaysia: A Survey On The Primary Healthcare Providers In Asia Pacific Family Medicine*, p. 1, doi:10.1186/1447-056X-7-2.

Implikasi Ke Atas Kanak-kanak

Menurut penulisan Sa'odah Ahmad dan Mariani Mansor (2007), terdapat empat permasalahan yang akan berlaku oleh sebab penderaan terhadap kanak-kanak iaitu kecederaan fizikal, masalah kognitif (tahap IQ kanak-kanak yang didera adalah lebih rendah berbanding kanak-kanak tidak didera), masalah tingkah laku (kebiasaannya kanak-kanak yang didera akan mengasingkan diri daripada masyarakat dan bersifat anti-sosial) dan masalah sosio-emosi (hubungan antara ibu bapa dengan kanak-kanak yang didera akan sentiasa renggang serta akan terdedah dengan masalah *post-traumatic stress disorder*). Perkara ini dipersetujui oleh Catherine Itzin et al. (2008: 449) dengan menggambarkan masalah mental kanak-kanak dengan mengalami kegelisahan (*anxiety*) serta mempunyai corak pemakanan yang tidak teratur sehingga memudaratkan kesihatan.

Selain masalah kesihatan pada mental mahupun tubuh badan, kanak-kanak yang didera berpotensi untuk menghadapi masalah dalam tingkah laku mereka. Sepanjang anak-anak membesar, mereka masih melalui fasa pembelajaran. Oleh itu, kebiasaannya, mereka akan mencontohi perilaku zalim pelaku (bapa atau ibu) dan membuatnya kepada orang lain seperti memukul adik-beradik, mengkasari kawan di sekolah dan sebagainya. Secara tidak langsung, perkara ini akan membuka ruang untuk mereka terlibat dalam kancah jenayah. Adapun, mereka juga akan cenderung untuk sentiasa bersifat agresif (Mariny Abdul Ghani, 2018: 106-114).

Implikasi Ke Atas Warga Tua

Secara amnya, apabila manusia makin berusia, mereka terdedah kepada banyak komplikasi kesihatan yang membawa maut. Apatah lagi, apabila berlakunya keganasan ke atas mereka. Menurut Kementerian Kesihatan Malaysia, pengabaian ke atas warga tua akan menyebabkan tekanan emosi ke atas mereka. Lebih parah lagi, jika mereka menghidap penyakit kronik seperti kanser, kacacatan pada tubuh badan, strok dan sebagainya. Perkara ini akan memudaratkan lagi kesihatan mereka ditambah pula dengan penyakit kemurungan yang bakal dihadapi oleh warga emas implikasi daripada pengabaian anak-anak terhadap mereka.¹⁶

Perkara ini dapat disimpulkan bahawa keganasan rumahtangga mendatangkan masalah kesihatan kepada fizikal mahupun mental mangsa. Selain itu, kanak-kanak juga berupaya untuk terjerumus dalam kes-kes

¹⁶ <http://www.myhealth.gov.my/warga-emas-terabai/> Akses pada 16 Februari 2021.

jenayah oleh sebab kepincangan dalam didikan ibu bapa kepada diri mereka. Perkara berkenaan keganasan rumahtangga ini juga memberi impak besar kepada mereka apabila ibu bapa yang sepatutnya menjadi *role model* kepada kanak-kanak mampu merangsang minda mereka untuk berbuat seperti apa yang dilakukan oleh ibu bapa. Jika kanak-kanak melihat layanan seorang ayah kepada ibunya adalah zalim, mereka berpotensi untuk berbuat sedemikian pada pasangan mereka kelak. Adapun, jika perlakuan ibu bapa terhadap datuk dan nenek mereka adalah zalim, mereka juga akan menjaga ibu bapa mereka dengan cara begitu apabila dewasa kelak. Perkara ini amat membimbangkan oleh sebab seorang sahaja yang tersilap langkah, maka ia akan berulang (*repetitive cycle*). Selain itu, nyawa warga tua mampu terancam dengan kelakuan ganas seseorang pelaku oleh sebab keadaan fizikal mereka yang sememangnya lemah berbanding orang muda.

KES KEGANASAN RUMAHTANGGA

Kes Penderaan Ke Atas Pasangan Suami Isteri

Kes penderaan ke atas isteri dapat dilihat menerusi kes tuntutan fasakh iaitu Zarina Shaari lwn. Mohd Yusoff Omar.¹⁷ Plaintiff telah mendakwa bahawa defendan menganiaya Plaintiff (kesan kepada psikologi Plaintiff oleh sebab perkahwinan defendan dengan isteri kedua), mengabaikan nafkah batin melebihi tempoh setahun dan juga apa-apa alasan lain yang difikirkan patut menurut hukum syarak. Mahkamah mendapati terdapat syiqaq antara keduanya dan membenarkan tuntutan.

Menurut Abnor Hamizam Abd Manap (2020) menerusi akhbar Harian Metro, pelaku telah bertengkar dengan isterinya oleh sebab tidak dapat menerima teguran isterinya kerana pelaku leka bermain dengan telefon serta telah memukulnya buat kali kedua di pasar. Pelaku telah mengaku salah terhadap tuduhan tersebut dan telah dijatuhkan hukuman sebanyak 30 hari pemenjaraan di bawah seksyen 323 Kanun Keseksan berkaitan hukuman kerana sengaja menyebabkan kecederaan.¹⁸

¹⁷ Zarina Shaari lwn. Mohd Yusoff Omar [2005] 4 SHLR 173

¹⁸ <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2020/08/613962/lelaki-pukul-isteri-dipenjara-30-hari> Akses pada 16 Februari 2021

Kes Penderaan ke Atas Warga Tua

Pada tahun 2019, seorang warga emas berusia dalam 70an telah dikurung oleh anak dan menantu di Flat Sri Desa Wawasan. Terdapat banyak birat di belakang tubuh mangsa, kepala dan tangannya sehingga menampakkan daging serta darahnya. Jiran telah bertindak untuk menyelamatkan mangsa dengan memotong mangga serta menelefon Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Pihak Polis serta ambulans untuk tindakan selanjutnya.¹⁹

Kes Penderaan ke Atas Kanak-Kanak

Kes penderaan kanak-kanak di dapat digambarkan melalui kes Rahayu Hassan²⁰; kes telah dibicarakan di bawah seksyen 31 Akta Kanak-Kanak dan Seksyen 325 Kanun Keseksaan. Perayu iaitu ibu tiri mangsa telah memijak, mencubit, memukul bahkan mengakibatkan tulang mangsa patah. Pada asalnya, mahkamah menjatuhkan hukuman sebanyak RM 15 000 (jika gagal maka 5 bulan penjara) ke atas tertuduh pertama (ibu tiri kepada mangsa dan isteri kepada tertuduh kedua) dan denda sebanyak RM 12 000 (jika gagal bayar maka 4 bulan penjara ke atas tertuduh kedua (bapa kandung mangsa). Dalam rayuan, pelaku telah dikurangkan tempoh pemenjaraan kepada 2 tahun terhadap perayu pertama.

Dalam kes yang dibicarakan di Butterworth Pulau Pinang iaitu kes Noor Amir Abd Rahman²¹; pelaku telah menyebabkan kecederaan pada keseluruhan badan anak kandungnya yang berusia 8 tahun. Perayu telah mengaku salah dan dijatuhkan hukuman. Adapun, mahkamah memutuskan untuk mengekalkan sebahagian hukuman sebagaimana berikut:

- a) Hukuman penjara 5 tahun dari tarikh tangkap disahkan dan dikekalkan;
- b) Perintah bon berkelakuan baik dengan jaminan sebanyak RM5,000 dengan satu penjamin selama tempoh 2 tahun di bawah Seksyen 31(2)(a) Akta Kanak-Kanak disahkan dan dikekalkan;
- c) Syarat tambahan digantikan di mana (i) Perayu dikehendaki melapor diri di Balai Polis berhampiran kediaman pada setiap 1 haribulan selama tempoh 1 tahun tersebut dan (ii) Perayu dikehendaki menghadiri sesi kaunseling di Jabatan Kebajikan Masyarakat berhampiran kediaman pada tempoh masa

¹⁹ <https://www.bharian.com.my/berita/kes/2019/03/540820/jiran-selamatkan-warga-emas-didera-dan-dikurung> Akses pada 16 Februari 2021

²⁰ Rahayu Hassan [2019] MLJU 722

²¹ Noor Amir Abd Rahman [2020] MLJU 1005

tertentu dalam tempoh 1 tahun setelah selesai menjalani hukuman penjara; dan

- d) Perayu dikehendaki melaksanakan perintah khidmat masyarakat selama tempoh 160 jam agregat dengan pemantauan dan penyeliaan oleh Pegawai Kebajikan Masyarakat dalam tempoh 6 bulan dari tarikh perintah selaras dengan peruntukan di bawah Seksyen 31(2)(b) Akta Kanak-Kanak dikekalkan.

Adapun di Singapura, menurut Siti Aisyah Nordin (2020) dalam akhbar Berita Harian²², satu kes yang paling tragis pernah berlaku bahawa seorang kanak-kanak berumur 5 tahun telah dikurung di dalam sangkar haiwan. Mangsa telah dicubit dengan menggunakan playar. Malah, tangan kanak-kanak itu melecur oleh sebab ibu bapa meletakkan sudu yang panas di telapak tangannya. Kedua-dua pelaku iaitu ibu bapa mangsa berusia 27 dan 28 tahun telah dijatuhkan hukuman yang setimpal dengan perbuatan mereka iaitu mati mandatori atau penjara seumur hidup.

PERUNTUKAN BERKAITAN KEGANASAN RUMAHTANGGA

Di Malaysia, terdapat dua metode dalam membendung kes keganasan rumahtangga iaitu melalui institusi kehakiman menerusi undang-undang bertulis dan institusi bukan kehakiman. Adapun, institusi kehakiman memfokuskan kepada membawa pelaku ke muka pengadilan serta memberi perlindungan kepada mangsa manakala institusi bukan kehakiman memfokuskan kepada sistem sokongan dengan mengadakan program-program penerapan nilai-nilai murni malahan program celik pada inisiatif perundangan sedia ada.²³ Namun, makalah ini hanya memfokuskan kepada perundangan sivil menerusi beberapa akta.

Kerajaan Malaysia masih berusaha untuk mewujudkan akta khusus bagi melindungi golongan warga emas berikutan kes penderaan dan pengabaian warga emas kian meningkat (Asmaini, 2019).²⁴ Oleh itu, secara amnya,

²² <https://www.beritaharian.sg/setempat/kes-dera-anak-memilukan> Akses pada 16 Februari 2021

²³ <http://familyrepository.lppkn.gov.my/698/1/Ke%20Arah%20Memantapkan%20Sistem%20Sokongan%20Keluarga%20di%20Malaysia%20Pendekatan%20Holistik%20dalam%20Penyelesaian%20Pertikaian%20Keluarga.pdf> Akses pada 16 Februari 2021

²⁴ <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/09/499734/akta-khas-untuk-lindungi-hak-warga-emas> Akses pada 17 Februari

perundangan melibatkan keganasan rumahtangga antara suami isteri dan warga emas setakat ini adalah sama iaitu Kanun Keseksaan dan Akta Keganasan Rumahtangga 1994, pindaan 2012 dan pindaan 2017. Perkara ini dipersetujui oleh Zanariah Noor (2015: 68) bahawa mekanisma Kanun Keseksaan adalah bersifat meluas yakni terpakai kepada keseluruhan rakyat Malaysia tidak kira orang dewasa mahupun kanak-kanak.

Kanun Keseksaan

Menurut Kanun Keseksaan, terdapat beberapa peruntukan yang membolehkan pelaku disabitkan dengan hukuman setimpal dengan perbuatannya. Seksyen berkaitan cedera telah dimuatkan dalam seksyen 319 hingga 338. Adapun hukuman bagi pelaku yang menyebabkan cedera secara sengaja akan dihukumkan dengan pemenjaraan satu tahun atau denda RM 2000²⁵ manakala pelaku yang dengan sengaja menyebabkan cedera dengan menggunakan alat untuk menembak atau menikam atau racun dan sebagainya boleh dikenakan hukuman pemenjaraan selama tempoh yang boleh sampai 10 tahun atau dengan denda atau sebat atau mana-mana 2 daripada hukuman tersebut.²⁶ Adapun, hukuman bagi cedera parah boleh dikenakan pemenjaraan selama tempoh 7 tahun dan hendaklah dikenakan denda²⁷ manakala jika pelaku menggunakan alatan untuk menghasilkan cedera parah ke atas tubuh mangsa, maka ia berpotensi untuk dikenakan hukuman pemenjaraan boleh sampai tempoh 20 tahun dan hendaklah dikenakan sebat atau denda.²⁸

Terdapat peruntukan khas dalam Kanun Keseksaan yang menggandakan hukuman jika menghasilkan kecederaan kepada ahli keluarga baik pasangan, kanak-kanak, orang dewasa yang kurang upaya atau ahli keluarga lain di bawah seksyen 323, 324, 325, 326, 334 dan 335. Signifikan kepada pengimplementasian seksyen ini adalah untuk melindungi institusi kekeluargaan yang seharusnya setiap orang berhak merasa aman dan harmoni di samping keluarga. Namun, hukuman 2 kali ganda ini jarang dijatuhkan. Perkara ini dapat ditonjolkan melalui kes Rohazan Hashim yang mengaku salah oleh sebab pelaku memukul muka dan tubuh mangsa akibat pertengkaran tentang masalah anak. Mengikut akta tersebut, hakim boleh menghukumkan pelaku dengan hukuman 2 kali ganda iaitu denda RM 4000 atau pemenjaraan yang boleh sampai 2 tahun atau

²⁵ Seksyen 323, Kanun Keseksaan.

²⁶ Seksyen 324, Kanun Keseksaan.

²⁷ Seksyen 325, Kanun Keseksaan.

²⁸ Seksyen 326, Kanun Keseksaan.

kedua-duanya sekali.²⁹ Namun, pelaku telah dijatuhkan hukuman penjara 8 bulan sahaja.

Adapun peruntukan khas untuk kesalahan terhadap pasangan suami isteri yang sah dapat dilihat dalam seksyen 352A Kanun Keseksaan telah menyatakan bahawa jika seorang menyebabkan kekerasan jenayah kepada pasangan maka boleh dihukum dengan pemenjaraan dengan pemenjaraan 6 bulan atau dengan yang boleh sampai RM 2000 atau kedua-duanya sekali serta menerusi seksyen 375A berkaitan suami yang menyebabkan kecederaan untuk mengadakan persetubuhan boleh dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh yang boleh sampai 5 tahun.

Di samping itu, terdapat peruntukan khas berkaitan dengan kesalahan ke atas kanak-kanak iaitu pada seksyen 376 (d)(e) rogol kanak-kanak berumur bawah 16 tahun tanpa kerelaan dan kanak-kanak bawah 12 tahun sama ada dengan kerelaan atau tanpa kerelaannya boleh dihukumkan dengan pemenjaraan tidak kurang daripada 10 tahun dan tidak lebih daripada 30 tahun seiring dengan hukuman sebatan. Selain itu, jika seseorang iaitu ibu atau bapa cuba merangsang kanak-kanak di bawah umur 14 tahun untuk melakukan perbuatan yang lucah dengan diri pelaku atau dengan orang lain maka pelaku akan dihukumkan dengan pemenjaraan selama tempoh tidak kurang 3 tahun dan tidak lebih 15 tahun serta hukuman sebatan.

Di samping itu, perundangan juga memelihara kanak-kanak yang belum lahir iaitu yang masih berada dalam kandungan seseorang dengan meletakkan kesalahan dalam seksyen 312 hingga 318. Jika suami memperlakukan isteri yang mengandung dengan kasar sehingga menyebabkan keguguran, hakim berhak menjatuhkan hukuman di bawah seksyen 313 Kanun Keseksaan iaitu pemenjaraan yang boleh sampai 20 tahun dan denda tidak kira kandungan sudah cukup sifat atau tidak. Selain itu, jika suami menyebabkan kematian isteri yang mengandung dengan niat untuk menyebabkan keguguran boleh dihukum pemenjaraan selama tempoh 10 tahun dan denda selaras dengan seksyen 314 Kanun Keseksaan. Namun, jika perbuatan tersebut berlaku tanpa kerelaan isteri maka pelaku boleh dikenakan hukuman pemenjaraan selama 20 tahun.

Menerusi seksyen 315 Kanun Keseksaan pula, pelaku yang niat untuk menghalang kandungan daripada dilahirkan hidup atau hendak menyebabkan kematian setelah dilahirkan selain untuk menyelamatkan ibu yang menghadapi kompilasi ketika mengandung akan dijatuhkan hukuman pemenjaraan boleh

²⁹ <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/10/502548/padah-pukul-isteri> Akses pada 17 Februari 2021

sampai 10 tahun atau dengan denda atau kedua-duanya sekali. Jika seseorang menyebabkan kematian kandungan yang belum lahir dan cukup sifat, maka ia terjumlah kepada kesalahan mematikan orang dengan salah dengan hukuman iaitu pemenjaraan 10 tahun dan denda selaras dengan seksyen 316 Kanun Keseksaan. Bagi ibu bapa yang bertindak membuang anak akan dijatuhkan hukuma sebanyak 7 tahun pemenjaraan atau denda atau dengan kedua-duanya sekali.³⁰ Adapun, jika ibu bapa bertindak untuk membuang bayi dengan mengebumikan atau membuang kanak-kanak dengan cara sulit maka akan dikenakan hukuman selama tempoh 2 tahun atau dengan denda atau kedua-duanya sekali.

Akta Kanak-Kanak 2001

Kes berkaitan dengan penderaan kanak-kanak melibatkan 2 peruntukan yang perlu dibaca bersama iaitu Kanun Keseksaan dan Akta Kanak-Kanak 2001. Menurut Seksyen 2, Akta Kanak-Kanak 2001, kanak-kanak dapat ditafsirkan sebagai individu yang berumur di bawah 18 tahun. Dalam bab 3 Akta ini telah memperuntukkan kesalahan berhubung dengan kesihatan dan kebajikan kanak-kanak. Menurut seksyen 31(1), seseorang yang mempunyai kuasa pemeliharaan terhadap kanak-kanak yang telah menganiayainya dari sudut fizikal, emosi atau seksual boleh disabitkan dengan denda tidak melebihi RM 20 000 atau dipenjarakan tidak melebihi 10 tahun atau kedua-duanya sekali. Tambahan juga, akta ini menetapkan ke atas mahkamah untuk meletakkan bon berkelakuan baik sebagai tambahan kepada hukuman yang akan dijatuhkan kepada pelaku. Adapula, jika seseorang pelaku gagal mematuhi bon berkelakuan baik, maka ia akan didenda tidak melebihi RM 10 000 atau dipenjarakan tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

Selain itu, mana-mana orang termasuklah ibu bapa yang bertindak mengeksploitasi kuasa mereka ke atas kanak-kanak dengan melakukan kesalahan-kesalahan selaras dengan seksyen 43(1) seperti menjual, menyewakan atau selainnya memberikan kanak-kanak dengan niat untuk diambil bekerja sama ada di dalam atau luar Malaysia boleh dijatuhkan hukuman denda tidak melebihi RM 50 000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi 15 tahun penjara. Selain itu, jika seseorang ibu bapa bertindak sebagai pengantara bagi pihak seseorang kanak-kanak atau menjalankan kawalan atau pengaruh ke atas pergerakan seseorang kanak-kanak dengan cara yang menunjukkan bahawa orang itu membantu atau menyubahati atau mengawal pelacuran kanak-kanak itu atau melanggan atau menyewa, bagi apa-apa balasan berharga, seseorang

³⁰ Seksyen 317 Kanun Keseksaan.

kanak-kanak untuk memberi perkhidmatan bagi nafsu seks orang itu maka, pelaku berpotensi untuk dijatuhkan hukuman tidak melebihi RM 50 000 dan dipenjarakan selama tempoh yang tidak kurang daripada 3 tahun tetapi tidak lebih daripada 15 tahun dan hendaklah juga dihukum dengan hukuman sebat tidak lebih daripada 6 sebatan.

Maka, satu langkah telah diwujudkan oleh badan perundangan untuk kanak-kanak agar berhak mendapat perlindungan sekiranya mereka berada dalam situasi berikut selaras dengan seksyen 17.

- a) Terdapat kemungkinan besar untuk dcederakan baik dari segi fizikal, emosi bahkan seksual oleh ibu bapa atau penjaganya.
- b) Terdapat kemungkinan besar bahawa kanak-kanak itu akan dcederakan oleh ibu bapa atau penjaga yang tidak meilindunginya meskipun tahu akan kecederaan atau penganiayaan.
- c) Ibu bapa atau penjaga telah abai dan cuai dalam mengawasi dan mengawal kanak-kanak sehingga mula terlibat dalam pergaulan yang tidak sihat.
- d) Ibu bapa atau penjaga telah abai dalam menjaga kebajikan kanak-kanak dari sudut pakaian, tempat dan makanan.
- e) Ketiadaan ibu bapa atau telah dibuang oleh ibu bapa dan selepas siasatan ibu bapa atau penjaga tidak ditemui.
- f) Tujuan untuk merawat, menyasat dan memulihkan kesihatan kanak-kanak oleh sebab ibu bapa atau penjaga enggan berbuat demikian.

Akta Keganasan Rumahtangga 1994

Adapun, menurut Akta Keganasan Rumahtangga 1994; Terdapat 3 perlindungan yang boleh diperoleh iaitu *Interim Protection Order*, *Protection Order* atau *Emergency Protection Order*. Bagi Perintah perlindungan Interim; Menurut seksyen 4 Akta Keganasan Rumahtangga 1994, mahkamah boleh untuk mengeluarkan perintah perlindungan ini sementara menunggu penyiasatan dibuat berhubung kesalahan keganasan rumahtangga. Tambahan pula, perintah ini akan tamat setelah tamat penyiasatan atau apabila prosiding jenayah dimulakan terhadap orang yang perintah itu dikeluarkan.³¹

Bagi memastikan keselamatan mangsa, mahkamah boleh mengeluarkan perintah perlindungan bersama satu atau lebih daripada perintah di bawah:

- a) Hak penghunian eksklusif.

³¹ Akta Keganasan Rumahtangga Pindaan 2012

- b) Menghalang pelaku memasuki tempat kediaman atau kediaman alternatif atau tempat kerja atau institusi.
- c) Kebenaran orang yang dilindungi untuk masuk kediaman bagi mengambil barang ditemani pegawai kebajikan masyarakat.
- d) Larangan berhubung secara atas talian mahupun surat-menyurat dengan mangsa
- e) Kebenaran menggunakan kenderaan
- f) Apa-apa arahan lain yang wajar dikeluarkan

Perintah perlindungan kecemasan³² boleh dikeluarkan oleh pegawai kebajikan masyarakat tanpa limitasi waktu atau sekiranya perintah perlindungan interim atau perintah perlindungan telah dibuat sebelum itu atau masih belum selesai. Permohonan bagi perintah perlindungan kecemasan ini boleh dimohon secara ex-parte oleh mangsa atau peguam mangsa atau penjaga atau saudara mara bagi orang tidak berkeupayaan seperti kanak-kanak atau warga emas. Perintah ini adalah sah selama tempoh 7 hari dari tarikh pengeluaran. Pegawai kebajikan boleh mengeluarkan lebih daripada 1 perintah berikut:

- a) menghalang orang yang terhadapnya perintah itu dibuat daripada menggunakan keganasan rumah tangga yang disebut dalam perenggan (a) atau (b) takrif “keganasan rumah tangga” di bawah seksyen 2 terhadap isteri atau suami atau bekas isteri atau suaminya, kanak-kanak, orang dewasa tidak berkeupayaan atau mana-mana anggota lain keluarga, mengikut mana-mana yang berkenaan;
- b) melarang orang yang terhadapnya perintah itu dibuat daripada menghasut mana-mana orang lain untuk melakukan keganasan rumah tangga yang disebut dalam perenggan (a) atau (b) takrif “keganasan rumah tangga” di bawah seksyen 2 terhadap isteri atau suami atau bekas isteri atau suaminya, kanak-kanak, orang dewasa tidak berkeupayaan atau mana-mana anggota lain keluarga, mengikut mana-mana yang berkenaan; atau
- c) melarang orang yang terhadapnya perintah itu dibuat daripada memasuki tempat selamat, tempat berlindung, tempat kediaman, kediaman bersama atau kediaman alternatif mana-mana orang dilindungi, mengikut mana-mana yang berkenaan.

Pelanggaran kepada perintah perlindungan, interim mahupun kecemasan akan disabitkan dengan denda tidak melebihi RM 2000 atau pemenjaraan dengan tempoh tidak melebihi 6 bulan atau kedua-duanya manakala pelaku

³² Akta Keganasan Rumah tangga Pindaan 2017

yang sengaja melanggar perintah dengan berkelakuan ganas terhadap mangsa akan dihukum dengan pemenjaraan tidak melebihi 1 tahun atau denda tidak melebihi RM 4000 atau kedua-duanya sekali. Jika pelaku disabitkan telah membuat pelanggaran kali kedua, maka pelaku berpotensi untuk dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh tidak kurang daripada tujuh puluh dua jam dan tidak lebih daripada dua tahun, dan boleh juga didenda tidak melebihi lima ribu ringgit.

Menurut seksyen 10 Akta keganasan rumahtangga 1994 membolehkan mangsa menuntut pampasan daripada pelaku. Untuk berbuat demikian, mangsa boleh memulakan tindakan sivil ke atas mangsa (Jal Zabdi Mohd Yusoff, 2000). Signifikan kepada pengimplemetasian seksyen ini adalah untuk menanggung kos kerosakan atau kecederaan yang dialami mangsa. Perkara ini dapat disimpulkan bahawasanya terdapat banyak perundangan bertulis yang digazetkan untuk memelihara dan memberi perlindungan kepada mangsa baik dengan membicarakan kesalahan pelaku ke muka pengadilan serta memberi perlindungan sewajarnya kepada mangsa supaya kelakuan pelaku ke atas mangsa tidak berulang. Adapun, pendekatan ketiga-tiga akta ini sememangnya bersifat untuk melindungi mangsa keganasan rumahtangga baik pasangan suami isteri, warga tua mahupun kanak-kanak.

KESIMPULAN

Intiharnya, manusia mempunyai emosi. Oleh itu, tekanan akan membuatkan seseorang bertindak ganas sehingga mencederakan malah membunuh seseorang. Perkara ini menjadi pokok pangkal kepada kelakuan keganasan rumahtangga oleh sebab seorang kanak-kanak sering menjadikan orang dewasa sebagai suri teladan. Oleh hal yang demikian, proses perubahan perlulah dilakukan oleh generasi seterusnya bagi memastikan isu penderaan dan kezaliman yang berlaku ke atas dirinya, tidak akan berlaku lagi kepada generasi selepasnya. Dengan cara ini, sedikit sebanyak dapat mengeluarkan mangsa-mangsa daripada belenggu keganasan rumah tangga terutamanya kanak-kanak sekaligus melahirkan keluarga yang bahagia, aman dan harmoni.

Adapun, negara Malaysia mewujudkan kepelbagaian pendekatan dalam menyelesaikan kes keganasan rumahtangga. Mekanisma perundangan sivil yang bersifat meluas ini diwujudkan bagi menyatakan hasrat untuk membasmi kelakuan jahat seseorang. Kanun Keseksaan dan Akta keganasan rumahtangga dapat diguna pakai untuk melindungi mangsa seperti suami atau isteri bahkan warga tua sekalipun. Adapun, statut seperti Kanun Keseksaan dan Akta Kanak-Kanak 2001 digazetkan bagi memberi perlindungan kepada

mangsa kanak-kanak. Namun, masih belum lagi diwujudkan akta berkenaan dengan jenayah intipan (*stalking*) yang sebenarnya tergolong dalam konotasi keganasan rumahtangga. Oleh itu, menerusi *political wills*, perundangan bertulis berkenaan dengan jenayah ini dapat diwujudkan dengan pantas.

RUJUKAN

- Abd Malek Shah, Jeniwaty & Suzzana Othman (2017). "Polemik Isteri Pemangsa, Suami Mangsa: Suatu Tinjauan Awal di Malaysia," *Jurnal Ilmi*, vol. 7 h. 65, jil. 7.
- Ain Sakinah Mohd Nur Furqan (2020). "Analisis Komparatif Terhadap Undang-Undang Nomor 23 2004 Tentang Penghapusan kekerasan dalam Rumahtangga di Indonesia dengan Akta Keganasan Rumahtangga Pindaan 2017 di Malaysia dalam Hal Perlindungan Terhadap Perempuan." Latihan Ilmiah, Surabaya: Universitas Islam Negeri Sunan Ampel, Surabaya.
- Alavi, K., Aizan Sofia Amin, Subhi, N., Mohamad, M. S. & Sarnon, N. (2012). "Kerja Sosial di Sekolah: Memahami dan Menangani Penderaan Kanak-Kanak," *Jurnal e-Bangi*, vol. 7, no. 1, 17-37.
- Catherine Itzin, Susan Bailey & Arnon Bentovim (2008). "The Effects of Domestic Violence and Sexual Abuse on Mental Health," *Psychiatric Bulletin*, vol. 32, no. 12, 448-450.
- Erniwati & Wahidah Fitriani (2020). "Faktor-Faktor Penyebab Orang Tua Melakukan Kekerasan Verbal Pada Anak Usia Dini," *Yaa Bunayya: Jurnal Pendidikan Anak Usia Dini*, vol. 4, no. 1 (2020), 1-8.
- Etienne G. Krug, Linda L. Dahlberg, James A. Mercy, Anthony B. Zwi and Rafael Lozano (2002). *World Report on Violence and Health*. Geneva: World Health Organization.
- Evangelia Antoniou (2020). "Women's Experiences of Domestic Violence during Pregnancy: A Qualitative Research in Greece," *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 17, no. 19, 7069.
- Hanani Arief & Rohani Rahim (2015). "Kekerasan Rumahtangga Terhadap Wanita: Kajian Perbandingan Sosio-Perundangan di Malaysia dan Indonesia," *Al Adl: Jurnal Hukum*, vol. 7, no. 14, 117-142.
- Jal Zabdi Mohd Yusoff (2000). "Seksyen 10 Akta Keganasan Rumahtangga 1994 Lwn. Seksyen 426(1) Kanun Prosedur Jenayah," *Journal of Malaysian and Comparative Law*, vol. 27, 305-312.

- Jal Zabdi Mohd Yusoff (2009). "Jenayah dalam Keluarga: Penderaan dan Pengabaian Warga Tua di Malaysia," Kertas kerja, International Conference on Corporate Law (ICCL).
- Mariny Abdul Ghani (2018). "The Impacts of Domestic Violence on Children: Perspectives from Women in Malaysia who Experience Abuse," *Child Welfare*, vol. 96, no. 3, 103-117.
- Mat Saad Abd Rahman (2011). *Undang-Undang Keluarga Islam Aturan Perkahwinan: Suatu Pendekatan Berdasarkan Amalan Semasa*. Batu Caves: Imtiyaz Multimedia and Publications.
- Mustafa Al-Khin & Mustafa Al-Bugha (2012). *Fiqh Al-Manhaji 'Ala Mazhab Al-Imam Syafi'e*, vol. 2, ed. Damsyiq: Dar Qalam.
- Noraini Che Sarif (2015). "Experiences and Factors of Negligence Among Elderly in Community," *Journal of Social Sciences and Humanities*, vol. 10, no. 1.
- Norasikin M. (2002). "Keganasan Rumahtangga Terhadap Wanita: Prevalen dan Faktor-Faktor yang Mempengaruhinya dalam Kalangan Wanita di Jabatan Pesakit Luar dalam Malaysia," *Journal of Public Health Medicine*, vol. 2, 59-60.
- Norsaleha et. al (2019). "Faktor Penderaan Kanak-Kanak di Malaysia: Satu Analisis," Kertas kerja, E-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial Kemanusiaan, ISBN: 978-967-2122-71-5.
- Rajini Sooryanarayana (2016). "Elder Abuse Among Rural Community Dwelling Elders in Kuala Pilah District, Negeri Sembilan State, Malaysia." Ph.D Thesis, Department of Social and Preventive Medicine, Faculty of Medicine, University of Malaya.
- Sa'odah Ahmad & Mariani Mansor (2007). "Keganasan Keluarga," dalam *Isu Keluarga Kontemporari*, ed. Rumaya & Siti Nor. Kuala Lumpur: Inreach Edition, 156-185.
- Sajaratulnisah Othman & Noor Azmi Mat Adenan (2008). "Domestic Violence Management in Malaysia: A Survey on The Primary Healthcare Providers," *Asia Pacific Family Medicine*.
- Shuba Kumar, Lakshmanan Jeyaseelan, Saradha Suresh & Ramesh Chandra Ahuja (2005). "Domestic Violence and Its Mental Health Correlates in Indian Women," *The British Journal of Psychiatry*, vol. 187, no. 1, 62-67.
- Sutrisna Rizki Abdullah (2019). "Islam dan Upaya Penghapusan Kekerasan Rumah Tangga: Kajian Pasal 3 Undang-Undang Nomor 23 Tahun 2004," Skripsi Diploma, UIN SMH Banten, Indonesia.

World Health Organization (1998). *Domestic Violence; A Priority in Public Health Issue in The Western Pacific Region*. Manila: World Health Organization, Regional Office for the Western Pacific.

Zanariah Noor (2015). "Penderaan Kanak-Kanak oleh Ibu Bapa Atau Penjaga: Implikasinya Mengikut Undang-Undang Sivill dan Undang-Undang Keluarga Islam di Malaysia," *Perspektif: Jurnal Sains Sosial dan Kemanusiaan*, vol. 7, no. 2, 66-80.

Laman Sesawang

<http://familyrepository.lppkn.gov.my/698/1/Ke%20Arah%20Memantapkan%20Sistem%20Sokongan%20Keluarga%20di%20Malaysia%20Pendekatan%20Holistik%20dalam%20Penyelesaian%20Pertikaian%20Keluarga.pdf> Akses pada 16 Februari 2021

<http://www.jkm.gov.my/jkm/index.php?r=portal/left&id=WjFUdFBURTV0Zis0N0NxYm05Qk9XQT09> Akses pada 14 Februari 2021

<http://www.myhealth.gov.my/penderaan-kanak-kanak/> Akses pada 14 Februari 2021

<http://www.myhealth.gov.my/warga-emas-terabai/> Akses pada 16 Februari 2021.

<https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=nikah> Kamus Dewan Edisi Keempat Akses pada 22 Oktober 2020.

<https://www.beritaharian.sg/setempat/kes-dera-anak-memilukan> Akses pada 16 Februari 2021

<https://www.bharian.com.my/berita/kes/2019/03/540820/jiran-selamatkan-warga-emas-didera-dan-dikurung> Akses pada 16 Februari 2021

<https://www.bharian.com.my/wanita/lain-lain/2020/02/654526/menghendap-undang-jenayah> Akses pada 14 Februari 2021

<https://www.helpguide.org/articles/abuse/domestic-violence-and-abuse.htm> Akses pada 14 Februari 2021.

<https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/09/499734/akta-khas-untuk-lindungi-hak-warga-emas> Akses pada 17 Februari

<https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2019/10/502548/padah-pukul-isteri> Akses pada 17 Februari 2021

<https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2020/08/613962/lelaki-pukul-isteri-dipenjara-30-hari> Akses pada 16 Februari 2021

- <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2020/12/652985/3875-kes-penderaan-kanak-kanak-sehingga-september> Akses pada 16 Februari 2021.
- <https://www.sinarharian.com.my/article/95205/ANALISIS-SEMASA/Isteri-bukan-untuk-dipukul> Akses pada 14 Februari 2021.
- <https://www.umk.edu.my/index.php/ms/penerbitan/berita-terkini/latest-news/171-contohi-rasullulah-bina-konsep-rumahtangga-sakinah-mawaddah-wa-rahmah> Akses pada 13 Februari 2021.
- <https://www.utusan.com.my/nasional/2020/07/kes-dera-ibu-bapa-naik-20-musim-pkp/> Akses pada 14 Februari 2021.
- <https://www.utusan.com.my/nasional/2021/02/suspek-bunuh-adik-berdepan-hukuman-mati-mandatori/> Akses pada 13 Februari 2021.
- <https://www.womensaid.org.uk/information-support/what-is-domestic-abuse/> Akses pada 14 Februari 2021.

Senarai Statut

- Akta Keganasan Rumahtangga 1994 Pindaan 2012
Akta Keganasan Rumahtangga 1994 Pindaan 2017
Kanun Keseksaan

Senarai Kes

- [1995] 3 MLJ 130
Loo Pang Kee lwn Anna Jacqueline [2019] MLJU 72
Noor Amir Abd Rahman [2020] MLJU 1005
Rahayu Hassan [2019] MLJU 722
Zarina Shaari lwn. Mohd Yusoff Omar [2005] 4 SHLR 173

